

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

12 juni 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de bevordering van de productie van biobrandstoffen uit afvalstromen	1
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veroordeling van België voor het niet tijdig omzetten van een Europese richtlijn voor verpakkingsafval	4
Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het waterbeleid en de afvalwatersanering in de haven van Antwerpen	5
Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over zwerfafval aan de kust	8
Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanhoudende problemen bij de uitvoer van pluimveemest naar Frankrijk	12
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de realisatie van het reductieprogramma voor de uitstoot van verzurende en ozonvormende stoffen	13

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de bevordering van de productie van biobrandstoffen uit afvalstromen

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de voorbije weken is de discussie over de biobrandstoffen weer hoog opgelopen, vooral toen bleek dat De Lijn haar bussen niet langer op biobrandstoffen wou laten rijden – als u het mij vraagt ten onrechte, maar goed.

De vraag is echter op welke manier we biobrandstoffen op een milieuverantwoorde en duurzame manier meer kunnen introduceren in onze samenleving. Er zijn niet alleen de milieuvoordelen, de opkomst van de biobrandstoffen zal de Europese landen ook minder afhankelijk maken van fossiele brandstoffen uit de olieproducerende landen. Biodiesel kan niet alleen worden aangemaakt uit plantaardige producten of landbouwgewassen maar ook uit afvalstoffen. Dat betekent dan meteen ook een oplossing voor een deel van onze afvalberg. Maar in de praktijk blijkt dat veel van deze belangrijke afvalstof, mogelijk ook grondstof, verdwijnt in het afvalcircuit of zelfs in onze riolen.

Zo bleek deze week nog uit een Gentse studie in opdracht van Valorfrit dat zeven op de tien gezinnen in Vlaanderen frituurolie lozen in de riool of de frituurolie bij het restafval gooien. Valorfrit heeft ondertussen dan ook begrepen dat er nog een belangrijke opdracht voor hen is weggelegd. Mevrouw de minister, ik denk dat we dat nog verder zullen bespreken bij het volgende jaarverslag van de milieubeleidsvereenkomst afgedankte frituurolieën en vetten.

De vraag die ik me stel, is of er andere belangrijke afvalstoffen aanwezig zijn in het restafval, die mogelijk een bijdrage kunnen leveren in de productie van biobrandstoffen.

– *De heer Patrick Lachaert treedt als voorzitter op.*

Uit de praktijk blijkt immers dat, ook al is de inzameling van frituurolie nog zeer beperkt, toch 63 percent gebruikt kan worden voor biodiesel en 23 percent wordt gebruikt voor groene stroom, wat eveneens een milieuvriendelijk project is.

Mevrouw de minister, welke maatregelen werden vanuit Vlaanderen al genomen om de productie van biobrandstof te bevorderen? Kunt u mij meedelen of uw kabinet op de hoogte is in hoeverre België de Europese doelstelling inzake biobrandstoffen zal halen tegen 2010? Welke bijkomende initiatieven kunnen er vanuit Vlaanderen genomen worden, gelet op het feit dat biobrandstof ook uit afval gemaakt kan worden, zoals uit frituurolie?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil me heel graag aansluiten bij de interessante vraag van mevrouw Van den Eynde. Misschien anders dan u, mevrouw Van den Eynde, ben ik wel blij dat er een beetje scepsis aan het groeien is rond de biobrandstoffen van de eerste generatie – of ik zou ze beter agrobrandstoffen noemen, brandstoffen die gewonnen worden op landbouwzones. Ik vind dat we inderdaad moeten uitkijken naar de biobrandstoffen van de tweede generatie, wat u ook een beetje insinueert als u verwijst naar het winnen van biomassa uit afvalstoffen en dergelijke.

Ik zie ook dat de Europese Commissie stilaan aan het terugkrabbelen is wat betreft haar doelstellingen die voor 2020 werden vooropgesteld. De 10 percent biobrandstoffen voor de transportsector is ondertussen geen 10 percent meer. Er is nu een voorstel om dat op 8 percent te brengen. En ook binnen het Europees Parlement is er een meerderheid aan het groeien om ook die 8 percent niet aan te houden.

Ik vind dat we het kind niet met het badwater mogen weggooien en voluit moeten inzetten op sociale criteria en duurzaamheidscriteria en dus op de tweede generatie brandstoffen.

Mevrouw de minister, ik had graag uw standpunt gehoord over het verschil tussen de eerste en tweede generatie brandstoffen. U wordt binnenkort ook geconfronteerd met een aantal uitspraken in beroep over een aantal palmoliecentrales, onder meer in de haven van Antwerpen. Die werden geweigerd door de bestendige deputatie van Antwerpen, met als argument dat het om de eerste generatie brandstoffen gaat. Ik wou eens horen wat uw standpunt is, niet ten aanzien van het individuele beroepsdossier, want ik weet wat u daarop gaat antwoorden, maar wel ten aanzien van de eerste generatie brandstoffen. Ik denk dat dat een heel bepalend criterium zal zijn in uw besluitvorming voor de toekomst.

De heer Patrick Lachaert: Misschien nog een kleine aanvulling, want we hebben daar op een andere plaats

ook over gesproken. Iedereen verwacht dat er duidelijkheid over komt. Nu is er de meest diverse communicatie: van de Europese Commissie, van overheden en van journalisten. Uiteindelijk zou men vrij vlug tot een besluitvorming moeten komen, maar op alle niveaus dezelfde. Anders lost dat natuurlijk het probleem niet op. Ik zie het dan meer op Europees vlak, waar men dezelfde lijn zou moeten aanhouden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, wat biobrandstoffen betreft, hebben we als Europese lidstaat een standpunt ingenomen. Binnen de Europese Raad van vorige week was er een discussie over het opstellen van duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen. Daar hebben wij het standpunt vertolkt dat de voorgestelde criteria op het vlak van biodiversiteit niet voldoende zijn, dat we een groot belang hechten aan sociaaleconomische standaarden en dat die ook WTO-compatibel moeten zijn. De WTO is de World Trade Organization. Ik denk dat dat al een zeer duidelijk uitgangspunt is, want het is duidelijk dat het voor de toekomst bijzonder belangrijk zal zijn dat, als we duurzaamheidscriteria willen maken, die beter lidstaatoverschrijdend gemaakt worden. Als gewest of lidstaat alleen, staat men met de criteria natuurlijk heel wat zwakker dan wanneer men tot een globaal fatsoenlijk pakket komt.

Mevrouw Van den Eynde, in België is beslist om biobrandstoffen financieel aan te moedigen via een defiscalisatie aan de hand van quota. Die quota zijn vastgelegd voor een periode van zes jaar en zouden dus moeten toelaten om de Belgische doelstelling tegen 2010 te realiseren. Die maatregel is een federale bevoegdheid.

Vanuit de Vlaamse bevoegdheid zijn vooral maatregelen uitgewerkt in verband met teelten, informatieverstoring, sensibilisering en onderzoek. De Vlaamse overheid heeft de Europese regelgeving over de productie van energiegewassen omgezet in Vlaamse wetgeving. Hierdoor kunnen landbouwers een premie van maximum 45 euro per hectare krijgen voor het telen van energiegewassen.

Verder werd de koolzaadteelt actief gepromoot. Om de landbouwer te informeren over die nieuwe mogelijkheden werden enkele brochures uitgewerkt, gepubliceerd en verspreid op aanvraag en op de grote landbouwbeurzen. Zo is er de brochure 'Koolzaad van zaad tot olie' die dateert uit 2005, de brochure 'Koolzaadolie verkopen als brandstof, hoe begin ik eraan?' die dateert uit 2006 en is herdrukt in 2007, en de brochure 'Landbouw en energie' uit 2006.

Door het percentage verplichte braaklegging in 2008 op nul te zetten, is de landbouwer nu volledig vrij om op zijn percelen de gewassen te verbouwen die hij wil. De

landbouwer zal op basis van zijn eigen bedrijfseconomisch standpunt beslissen om al dan niet voor energieteelten te kiezen.

Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds of VLIF kent een investeringssteun van 30 percent toe aan landbouwers die investeren in de uitrusting voor biobrandstofproductie. IWT-Vlaanderen, het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, financiert een aantal onderzoeksprojecten over biobrandstoffen. De Vlaamse overheid financiert verschillende demonstratieprojecten.

In 2006 werd 1282 kubieke meter biodiesel op de markt gebracht, wat overeenkomt met een aandeel van 0,01 percent van het totale dieselverbruik. Deze cijfers zijn afkomstig uit het 'Progress Report on the promotion of biofuels in Belgium' uit 2007. Er zijn momenteel geen recentere gegevens beschikbaar. Er wordt verwacht dat dit percentage in 2007 en 2008 zal toenemen, hoewel slechts enkele brandstofleveranciers bereid zijn om biobrandstoffen bij te mengen. Brandstofleveranciers zijn niet verplicht om dat te doen. Ook de hoge grondstofprijs heeft een negatieve invloed.

Op basis van de beschikbare gegevens ligt de doelstelling tegen 2010 momenteel niet binnen het bereik. Dat bleek ook uit het rapport 'European Energy and Transport Trends to 2030' van de Europese Commissie.

Uit de geüpdatete versie 2007, die terug te vinden is op de website van het Directorate-General for Energy and Transport of DG TREN, blijkt dat de inschatting voor België in het baselinescenario – dat is inclusief beleidsmaatregelen tot eind 2006 – 2,1 percent bedraagt tot 2010. Voor de EU in haar geheel is de prognose dat een sterke stijging optreedt tot bijna 4 percent in 2010. Dat is enigszins onder de indicatieve doelstelling van 5,75 percent. Met het beleid tot en met 2006 zou deze Europese doelstelling gehaald worden in 2015.

De reductie uit biobrandstoffen is een van de belangrijkste federale maatregelen om de binnenlandse reductiedoelstelling van jaarlijks 4,8 miljoen ton CO₂ te realiseren in de Kyotoperiode. Deze reducties komen ten goede van de gewesten, conform het interne lastenverdelingsakkoord van 8 maart 2004.

De federale overheid zal dus relatief snel moeten reageren om het biobrandstoffenbeleid bij te sturen of een deel van het voorziene reductiepotentieel in verband met biobrandstoffen te vervangen door andere bijkomende binnenlandse emissiereductiemaatregelen.

Onder impuls van het Kyotoprotocol en de noodzaak tot reductie van CO₂-emissies is er een groeiende aandacht voor de productie van duurzame energie, niet alleen uit primaire grondstoffen, maar ook uit afval. De

groenestroomcertificaten hebben op relatief korte termijn ook tal van nieuwe projecten doen ontstaan om energie uit afval te winnen. Daardoor zijn een aantal verwerkingsinstallaties gebouwd die ook vanuit het oogpunt van het afvalstoffenbeleid aan die behoefte beantwoorden.

Om tegemoet te komen aan de groeiende vraag om biomassa-afvalstromen energetisch te valoriseren, heeft de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij of OVAM in het kader van het Actieplan Groene Stroom recent een geactualiseerde versie van de inventarisatie van biomassa-afvalstromen in Vlaanderen opgemaakt. Het gaat om de inventarisatie biomassa 2006-2007. In deze inventarisatie wordt onder meer aangegeven welke en hoeveel biomassa-afvalstromen vandaag al energetisch gevaloriseerd worden of welke hiervoor in aanmerking kunnen komen.

De productie van biobrandstoffen uit frituurolie is een optie om uit afvalstoffen hernieuwbare energie te produceren. Het spanningsveld tussen materiaalrecyclage en verbranding met energierugwinning komt daarbij ook aan bod. Het Vlaamse afvalstoffenbeleid baseert zich op het maximaal sluiten van kringlopen en stelt een duurzaam materialenbeleid prioritair.

In principe wordt pas geopteerd voor het verbranden van afval met energierecuperatie nadat het potentieel voor materiaalrecyclage uitgeput is. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met de milieu-impact en de economische haalbaarheid van de verschillende verwerkingsmogelijkheden.

Gebruikte frituurvetten en -oliën zijn recycleerbaar en vallen op dit ogenblik onder het verbrandingsverbod van het VLAREA, het Vlaams Reglement inzake afvalvoorkoming en beheer. Er is echter een grote vraag om ook deze afvalstoffen rechtstreeks te verbranden voor de productie van groene stroom en/of warmte.

Momenteel wordt een visie uitgewerkt die meer duidelijkheid zal geven aan de producenten over het kader waarbinnen ze kunnen werken. Belangrijk daarbij is een recente studie van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, de VITO, waarin het milieuprofiel van de verschillende toepassingsmogelijkheden voor gebruikte frituurvetten en -oliën en categorie 3 dierlijke vetten werd onderzocht. Uit deze studie blijkt dat geen van de bestudeerde scenario's een algemeen kleinere milieu-impact heeft dan de andere. De recyclagescenario's hebben geen beter milieuprofiel dan de scenario's inzake energierecuperatie.

Daarnaast is er ook de onlogische situatie dat gebruikte frituurvetten en -oliën conform de Europese verordening inzake in- en uitvoer van afvalstoffen, vrij kunnen worden uitgevoerd naar de ons omringende landen waar geen verbrandingsverbod van toepassing is voor deze afvalstroom.

Dat zijn een aantal argumenten die ervoor pleiten om onze gedachten hierover eens goed te ordenen.

Gebruikte frituurvetten en -oliën zijn onderworpen aan de aanvaardingsplicht. Hiervoor is een milieubeleids-overeenkomst (MBO) goedgekeurd die erin voorziet dat de invulling van recyclage en nuttige toepassing wordt bepaald in overleg tussen alle betrokken partijen. Dit moet tegen juli 2008 afgerond zijn. De toelating voor het rechtstreeks inzetten van deze afvalstoffen voor productie van groene energie, zou een incentive kunnen zijn voor Valorfrit en voor de consumenten om meer van de potentiële inzamelbare gebruikte frituurvetten en -oliën daadwerkelijk in te zamelen.

Verder kunnen we vanuit Vlaanderen ook onderzoek aanmoedigen. Het is technisch mogelijk om uit frituurolie biobrandstoffen te produceren. De technologie om dit ook uit andere afvalstromen te doen, staat nog niet helemaal op punt. Om sterke concurrentie met voedsel te vermijden, is het onderzoek naar de zogenaamde tweede generatie biobrandstoffen uiteraard van bijzonder groot belang, want daardoor wordt het mogelijk om biobrandstoffen uit houtige gewassen of afvalstromen te maken.

Er is veel potentiële kennis aanwezig in Vlaanderen. Er worden heel wat onderzoeksprojecten verricht en proefprojecten uitgevoerd. De VITO en de Universiteit Gent zijn hierin twee sterke spelers. De VITO participeert in verschillende projecten op Europees en op nationaal niveau inzake het beleid en de introductie van biobrandstoffen op lange termijn. Daarnaast voert zij ook technologisch onderzoek uit naar nieuwe processen en grondstoffen voor de productie van tweede generatie biobrandstoffen. Zij heeft een ruime expertise rond tweede generatie biobrandstoffen opgebouwd en volgen de evoluties op Europees niveau en op wereldniveau op de voet.

De Universiteit Gent en Bio-Energy Valley hebben diverse onderzoeksdomeinen met betrekking tot deze technologie, zo loopt er een onderzoek naar micro-organismen die meer biobrandstoffen uit hout en gras produceren, een onderzoek naar enzymen die hout en gras beter kunnen afbreken zodat er hieruit biobrandstof kan worden gemaakt en een onderzoek naar plantenvariëteiten die geschikter zijn om biobrandstoffen te produceren.

Ik kan u ook al melden dat er een pilootinstallatie zal worden uitgebouwd voor industriële biotechnologie en bioraffinage. In dat project zit de uitbouw van onderzoeksinfrastructuur voor tweede generatie biobrandstoffen vervat.

Bio-Energy Valley is een cluster van de provincie Oost-Vlaanderen, de Universiteit Gent en bedrijven die momenteel bekijken hoe ze aan de tweede generatie biobrandstoffen kunnen werken.

Dat is in een ruime notendop wat er vandaag op stapel staat.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U weet dat ik steeds op zoek ben naar mogelijkheden om de afvalberg te verkleinen. Daarom heb ik in het verleden al een initiatief genomen in verband met luierafval, dat is toch ook goed voor 8 percent van de huishoudelijke afvalstoffen. Nu dacht ik aan frituurolie en daarom ging mijn vraag niet over biobrandstoffen uit de landbouw, maar specifiek over biobrandstoffen uit afvalproducten. Die zijn heel belangrijk. Op dat terrein kunnen we zeker nog winst boeken, zowel om onze afvalberg terug te dringen als om meer biobrandstoffen uit afval op de markt te krijgen. Ik merk dat er nog heel wat onderzoekswerk wordt verricht. In elk geval zullen door Valorfrit in de toekomst nog initiatieven moeten worden genomen.

Mijnheer de voorzitter, ik weet niet wat de precieze planning is voor de bespreking van de MBO frituuroliën. Ik meen dat we dit jaarlijks doen?

De voorzitter: Normaal gezien bespreken we die elk jaar na ontvangst van de verslagen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik meen dat Valorfrit naar aanleiding van de studie zelf wel begrepen heeft dat er wat bijsturing nodig is. We zullen dit zeker opvolgen.

De heer Patrick Lachaert: Mevrouw de minister, ik heb nog een vraagje voor u, maar misschien kunt u het straks beantwoorden tijdens het verslagmoment van de Europese Raad Milieu. De volgende fase zou de Europese Commissie haar standpunt veranderen, maar komt er een initiatief van de Europese Commissie of verloopt dat via de Europese Raad? Er zal immers ergens de opdracht moeten worden gegeven om het anders te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veroordeling van België voor het niet tijdig omzetten van een Europese richtlijn voor verpakkingsafval

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, we hebben in deze commissie al heel vaak van

gedachten gewisseld over de Europese richtlijn voor verpakkingsafval. Uiteindelijk is België te laat, want de richtlijn moest ten laatste tegen eind augustus 2005 omgezet worden. De richtlijn beoogt een gelijke behandeling van het verpakkingsafval in heel de Europese Unie.

Ik weet dat Vlaanderen heel sterk scoort en dat Europa dat ondertussen weet, maar u hebt al verschillende malen een doorbraak in het dossier beloofd en blijkbaar is er nog steeds geen samenwerkingsakkoord tot stand gekomen. Op mijn laatste vraag van oktober 2007 hebt u geantwoord dat de onderhandelingen al heel vergevorderd waren en dat alle gewesten op dezelfde golflengte zaten om tot een samenwerkingakkoord te komen.

Er is nog een ander feit, mevrouw de minister. De erkenning van Fost Plus zou eind dit jaar vervallen. Ook daarover bestaat nog heel veel onduidelijkheid. Fost Plus was eerder niet tevreden over de voorstellen en voorwaarden die in het mogelijke samenwerkingsakkoord waren opgenomen. U hebt ook al geantwoord dat u bij de onderhandelingen rekening zou houden met de opmerkingen van federaties zoals Fost Plus. Ondertussen wachten we nog steeds op het samenwerkingsakkoord. Het is mij helemaal niet duidelijk waarom de Europese richtlijn nog steeds niet omgezet kon worden.

Welke onderhandelingen werden er sinds mijn vraag van oktober 2007 nog gevoerd? Wat zijn de resultaten van die onderhandelingen? Met welke opmerkingen van de verpakkingsfederaties hebt u rekening gehouden in de ontwerptekst? Wordt er nog gecommuniceerd met Europa over de laattijdige omzetting van de richtlijn, aangezien bij niet-omzetting in 2008, een tweede procedure kan worden opgestart bij het Europees Hof van Justitie waardoor opnieuw administratieve sancties kunnen worden opgelegd? Op welke manier zal de discussie over de omzetting van de Europese richtlijn ontmijnd worden en binnen welke termijn meent u dat u tot een akkoord zou kunnen komen met de andere gewesten, gelet op de mogelijke sancties?

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw Van den Eynde, ik wil niet vooruitlopen op het antwoord van de minister, maar ik meen te hebben gelezen dat de regering vorige week een samenwerkingsakkoord heeft goedgekeurd. Er is dus wel degelijk een overeenkomst.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijn vraag dateert al van daarvoor, mijnheer Matthijs.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, het is goed dat u een opvolgingsvraag stelt. Dat houdt

iedereen wakker en herinnert ons eraan dat we goed moeten voortdoen. Het is inderdaad een dossier dat ons al enige tijd zorgen baart en dat al tot een aantal opmerkingen heeft geleid.

Laat mij toe eerst de geschiedenis van het dossier te schetsen. Op 17 september 2007 vonden een aantal overlegvergaderingen met de stakeholders plaats. In dezelfde periode bereikten ons ook verschillende schriftelijke standpunten. In de daaropvolgende maanden werd hard gewerkt door de intergewestelijke taskforce die de redactie van het nieuwe samenwerkingsakkoord voorbereidt. Op 20 december 2007 werd het bedrijfsleven voor de laatste keer gehoord.

Op 12 januari 2008 kon de taskforce zijn werkzaamheden afronden en was er een principieel akkoord tussen de gewesten over het ontwerp van samenwerkingsakkoord. Op 11 april 2008 werd het ontwerp van samenwerkingsakkoord voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Op 22 en 23 mei 2008 brachten de Milieu- en Natuurraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen een gezamenlijk advies uit. Daaropvolgend vonden op 27 mei en op 5 juni 2008 opnieuw twee vergaderingen plaats van de intergewestelijke taskforce. Op die vergaderingen werden de verschillende adviezen besproken die in de drie gewesten door de verschillende adviesraden werden uitgebracht op het ontwerp van samenwerkingsakkoord.

En, mevrouw Van den Eynde en mijnheer Matthijs, het ontwerp van samenwerkingsakkoord werd niet vorige week, maar wordt wel morgen opnieuw ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Maar dan zijn we er nog niet helemaal. Er moet dan immers ook nog advies worden gevraagd aan de Raad van State. Het is dus een dossier dat in drie stappen verloopt.

Elk van de opmerkingen van de betrokken sectoren werd grondig geanalyseerd, en verschillende punten gaven aanleiding tot aanpassing van de tekst. In veel gevallen ging het om vragen tot verduidelijking, waarop steeds werd ingegaan. Inzake de berekening van de percentages van recyclage en nuttige toepassing werd bijvoorbeeld verduidelijkt dat de Europese richtsnoeren zullen worden nageleefd. Inzake het algemeen preventieplan werd verduidelijkt dat de mogelijke invloed inzake preventiemaatregelen voor geïmporteerde verpakkingen niet altijd even groot is als voor in België verpakte producten.

De verplichting voor het erkende organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval om bij te dragen aan het gewestelijke beleid inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval, werd op vraag van de industrie sterk vereenvoudigd. Dat is nu uitgedrukt als een financiële bijdrage van 50 eurocent per inwoner. Daarnaast

werd, eveneens op vraag van de industrie, in de mogelijkheid voorzien om als alternatieve uitvoeringsmodaliteit een overeenkomst af te sluiten tussen het erkende organisme en het Vlaamse Gewest.

Op 21 mei 2008 werd het ontwerp van het nieuwe samenwerkingsakkoord formeel genotificeerd aan de Europese Commissie. De drie gewesten hebben eind maart ook elk een gelijkaardige brief gestuurd aan de bevoegde Europees Commissaris, de heer Stavros Dimas, waarin de intentie van de drie gewesten werd duidelijk gemaakt om het nieuwe samenwerkingsakkoord op 1 januari 2009 in werking te laten treden en waarin de principiële goedkeuring door de drie gewestregeringen werd aangekondigd.

Ik ga ervan uit dat dit dossier nu eindelijk op definitieve koers zit en dat het nieuwe samenwerkingsakkoord, zoals gepland, op 1 januari 2009 in werking zal kunnen treden. Het is de bedoeling om dit ontwerp van decreet na het zomerreces bij het Vlaams Parlement in te dienen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik stel alleen maar vast dat mijn vraag om uitleg op geen beter tijdstip kon worden gesteld. Wij hopen dat het morgen dan allemaal in orde komt. We kijken ook uit naar het moment waarop dit stuk bij het parlement wordt ingediend.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het waterbeleid en de afvalwatersanering in de haven van Antwerpen

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil het hier hebben over de sanering van huishoudelijk afvalwater, afkomstig van bedrijven in de haven van Antwerpen. Op dit moment is het immers onvoldoende duidelijk hoe de sanering van dat huishoudelijke afvalwater het best dient te gebeuren, wie daarvoor verantwoordelijk is en wie dat moet betalen. Dat schept rechtsonzekerheid voor de bedrijven.

Het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen beheert op dit moment een historisch gegroeid afwateringstelsel op de rechteroever. Dit afwateringstelsel dient voor de

afvoer van hemelwater en gezuiverd afvalwater dat voldoet aan de lozingsnormen voor het lozen op oppervlaktewater, aangezien het afwatert naar de havendokken.

De Vlaamse Milieumaatschappij stuurt de zoneringsplannen aan. Die moeten duidelijkheid scheppen over wie welke rechten en plichten heeft in de verschillende zuiveringszones voor wat betreft de aanpak van het huishoudelijk afvalwater. Deze zoneringsplannen zijn normaliter gebiedsdekkend. In de praktijk stelt men echter vast dat de vroegere zogenaamde C-zones, waar het havengebied onder valt, er niet meer in opgenomen zijn. Dit creëert onduidelijkheid. De vraag is dan hoe het huishoudelijk afvalwater in deze witte vlekken best moet worden aangepakt.

Tussen de regels door kan men in het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, het VLAREM, naar aanleiding van de zoneringsplannen lezen dat voor die witte vlekken in ieder geval de regels van de gebieden 'individueel te optimaliseren buitengebied' van toepassing zullen worden volgens artikel 5, ten derde. Kan men dit bevestigen? Is dit inderdaad de bedoeling? Betekent dit dan concreet dat beleidsmatig beslist is dat zones met bedrijven en industrie steeds zelf zullen moeten instaan voor de zuivering van hun huishoudelijk afvalwater? Betekent dat dat er concreet nooit een riolering met 'end of the pipe'-zuivering zal komen in bestaande havengebieden en de bedrijven bijgevolg moeten voldoen aan de strenge normen voor het lozen in oppervlaktewater?

Om te kunnen voldoen aan deze lozingsnormen voor het lozen in oppervlaktewater, is het plaatsen van een biologische zuivering of een zogenaamde kleinschalige waterzuiveringsinstallatie (KWZI) noodzakelijk. Tegen 2015 moeten de bedrijven die daarover nog niet beschikken, geregulariseerd zijn. Om dat te kunnen bereiken, acht de bedrijfswereld een gefaseerde aanpak en een ondersteuning wenselijk.

Mevrouw de minister, waar situeert zich precies de vroegere C-zone in het nieuwe waterzuiveringsbeleid zoals bepaald door de zoneringsplannen en de eraan gekoppelde wijzigingen aan het VLAREM? Wat gebeurt er met de witte vlekken in de zoneringsplannen die vaak samenvallen met bestaande zones C? Welke nieuwe regels worden daar van kracht en wanneer? Wat is uw visie over de meest wenselijke aanpak van huishoudelijk afvalwater afkomstig van bedrijven?

In welke mate werd de mogelijkheid van een tegemoetkoming door de overheid voor de plaatsing van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties voor sanitair afvalwater afkomstig van bedrijven onderzocht? Wat is uw standpunt over financiële ondersteuning van de bedrijven door de overheid?

In zones waar men kiest voor een individuele aanpak van huishoudelijk afvalwater kunnen bedrijven of beheerders van bedrijventerreinen er toch voor kiezen, gezien bepaalde schaalvoordelen, om gezamenlijk het huishoudelijk afvalwater te saneren. Welke incentives en initiatieven voor clustering van afvalwater van bedrijven zijn op dit moment mogelijk of kunnen eventueel in het vooruitzicht worden gesteld?

Op dit moment is het steeds verplicht een gescheiden stelsel aan te leggen door artikel 8 van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreffende hemelwater, en dit onafhankelijk van het feit of het bouwproject zich situeert in een zone waar men gekozen heeft het afvalwater collectief dan wel individueel aan te pakken. Nochtans is een gescheiden stelsel niet nodig in een zone 'individueel te optimaliseren buitengebied'. Hoe en wanneer zal deze tekortkoming in het Hemelwaterbesluit worden rechtgezet?

In een zone 'individueel te optimaliseren buitengebied' dienen er geen saneringsbijdragen geïnd te worden aangezien er geen collectieve saneringsinfrastructuur wordt aangelegd. Gezien de heersende onduidelijkheid in het Antwerpse havengebied worden er momenteel saneringsbijdragen door de drinkwatermaatschappij Antwerpse Waterwerken geïnd. Aan wie werden en worden de al geïnde saneringsbijdragen doorgestort? Wie zal deze situatie regulariseren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De vaststelling van de zoneringsplannen zorgt ervoor dat voor de lozing van afvalwater het grondgebied niet langer is ingedeeld in een gerioleerd gebied met de zones A, B en C, en een niet-gerioleerd gebied, maar in een centraal gebied, een collectief geoptimaliseerd buitengebied, een collectief te optimaliseren buitengebied en een individueel te optimaliseren buitengebied. In deze zoneringsplannen zijn enkel de eerste twee gebieden met zekerheid gerioleerd en aangesloten op een operationele zuiveringsinfrastructuur. Deze gebieden stemmen overeen met de vroegere zuiveringszone A. In de twee laatste gebieden, het collectief of individueel te optimaliseren buitengebied, kan vandaag wel of geen riolering aanwezig zijn. In deze gebieden liggen dus de vroegere zuiveringszones B en C en het niet-gerioleerd gebied.

Bij de keuzes die door de gemeenten werden gemaakt naar aanleiding van de vaststelling van de zoneringsplannen werd de vroegere zuiveringszone B voor het merendeel toegewezen aan het collectief te optimaliseren buitengebied. Tussen de toewijzing van de zuiveringszone C – in vele gevallen is de riool in deze zone in de praktijk een ingebuisde gracht – en het niet gerioleerd gebied aan het collectief of het individueel te optimaliseren buitengebied, is er geen éénduidige link.

De zoneringsplannen houden rekening met de lozing van huishoudelijk afvalwater van de huidige bebouwing en in de mate van het mogelijke ook met de toekomstige bebouwing. Ik vestig de nadruk op ‘in de mate van het mogelijke’. Aangezien vandaag vermoedelijk niet alle in de komende 6 jaar te ontwikkelen gebieden geïnventariseerd zijn, werd in de op 9 mei 2008 door de Vlaamse Regering goedgekeurde wijziging aan de VLAREM II in volgende bepaling voorzien: “Voor de lozingen van afvalwater die niet zijn opgenomen in een van de op de zoneringsplannen aangeduide zuiveringszones, gelden – tenzij anders bepaald in de milieuvergunning – de lozingsvoorwaarden die in delen 4, 5 en 5bis van dit besluit zijn vastgesteld voor lozingen gelegen in het individueel te optimaliseren buitengebied.” Er zijn dus een aantal witte vlekken. Die hebben in het merendeel van de gevallen betrekking op kavels waar vandaag nog geen lozing van afvalwater ontstaat. Uitzondering hierop vormen de havengebieden van Gent en Antwerpen. In die gebieden is er op dit ogenblik wel al een lozing van afvalwater, maar die zones zijn niet weergegeven op het voorontwerp van zoneringsplan, omdat de door Aquafin ontwikkelde methodologie niet toe te passen valt op dat gebied.

In het kader van het vaststellen van het zoneringsplan hebben Gent en Antwerpen door tijdsgebrek nog geen keuze gemaakt voor deze gebieden. Ook werd in het verleden nog geen beslissing genomen over mogelijke collectieve zuivering. Zoals ik daarnet zei, zijn in die gebieden de lozingsnormen voor het individueel te optimaliseren buitengebied van toepassing. Die normen zijn analoog met de huidige van toepassing zijnde normen van een zuiveringszone C en van het niet-gerioleerde gebied. Met betrekking tot de lozingsnormen verandert er voor deze bedrijven die in die zones liggen dus niets. Dat wil ik onderstrepen.

Ik kom tot uw tweede vraag. Op 9 mei 2008 heeft de Vlaamse Regering een wijziging goedgekeurd aan het besluit over de subsidiëring van andere openbare rioleringen dan prioritaire rioleringen en kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties. Die wijziging treedt in werking op 15 juni 2008, dus zeer binnenkort. Voortaan zullen gemeenten, gemeentebedrijven, intercommunales en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ook subsidies kunnen aanvragen voor de bouw van individuele behandelingsinstallaties van afvalwater (IBA's) die ze zelf aankopen en beheren. De subsidie bedraagt maximaal 2250 euro per installatie of per woongelegenheid, met een capaciteit tot 20 inwonerequivalenten. Ze kan worden verkregen voor alle vergunde gebouwen die in de huidige indeling in zuiveringszones buiten de zuiveringszone A of B liggen of in de nieuwe zoneringsplannen gelegen zijn in het individueel te optimaliseren buitengebied. De subsidie kan dus ook worden uitgereikt aan kleine bedrijven, op voorwaarde dat de gemeente, het gemeentebedrijf, de intercommunale of het intergemeentelijk samenwerkingsverband instaat voor de aankoop of het beheer.

Ik kom tot uw derde vraag. Net als in het verleden is het mogelijk dat bedrijven instaan voor een gezamenlijke zuivering van hun huishoudelijk afvalwater. Daarbij kan het Havenbedrijf, of voor industrieterreinen de intercommunale beheerder, bemiddelen of zelf als contracteur optreden. Aangezien de zuivering van het afvalwater hier dan niet gebeurt door het gewest of de gemeentelijke rioolbeheerder en dus geen openbare infrastructuur betreft, wordt die zuivering beschouwd als ingedeeld onder het individueel te optimaliseren buitengebied.

Ik kom tot uw vierde vraag. Op 9 mei heeft de Vlaamse Regering dus een wijziging aan VLAREM II goedgekeurd. De regels inzake de scheiding van het afvalwater en het hemelwater zijn opgenomen in artikel 4.2.1.3. Die regels zijn van toepassing voor alle bedrijven, dus ook voor de bedrijven die liggen in het individueel te optimaliseren buitengebied. Er is in dat opzicht dan ook geen tegenstrijdigheid tussen de gewestelijke stedenbouwkundige verordening en de recente gewijzigde voorschriften die zijn opgenomen in VLAREM II. Voor de bedrijven die gelegen zijn in het individueel te optimaliseren buitengebied is een scheiding van het hemelwater en het huishoudelijk afvalwater ook een technische noodzaak. Een IBA kan pas goed functioneren als er geen hemelwater is aangesloten op die installatie.

Ik kom tot uw vijfde vraag. Bedrijven betalen aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) een heffing op waterverontreiniging. Aan de drinkwatermaatschappij betalen ze, als ze drinkwater gebruiken, een bovengemeentelijke bijdrage. Die bovengemeentelijke bijdrage wordt dan wel in mindering gebracht van de heffing. Bijgevolg moet enkel de restheffing worden betaald aan de VMM. Blijkt die heffing lager te zijn dan de reeds aangerekende bovengemeentelijke bijdrage, dan wordt de bovengemeentelijke bijdrage gecorrigeerd door de drinkwatermaatschappij. Belangrijk om op te merken is dat bedrijven die beschikken over een vergunning voor het lozen in oppervlaktewater én ook lozen in oppervlaktewater, wat doorgaans het geval is in het Antwerpse havengebied, geen bovengemeentelijke bijdrage betalen. Hetzelfde geldt voor bedrijven met een vergunning waarin de normen voor lozen in oppervlaktewater worden opgelegd en die lozen in rioleringen gelegen in zone C, in een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater of in een effluentleiding die uitmondt in oppervlaktewater.

Gezinnen zijn vrijgesteld van de heffing op het waterverbruik waarvoor een bovengemeentelijke bijdrage wordt aangerekend. De opbrengsten van de bovengemeentelijke bijdrage worden samen met de werkings-toelage van het gewest gebruikt om de Aquafinrekening te betalen. Ook moet hierbij worden verwezen naar de Kaderrichtlijn Water, waarin wordt aangegeven

dat niet alleen de kosten van de waterdiensten, maar ook een redelijke bijdrage in de hulpbronkosten en de milieuschade moet worden doorgerekend aan de gebruikers van de waterdiensten.

Met het oog op de gemeentelijke saneringsverplichting heeft Antwerpse Waterwerken (AWW) een contract afgesloten met de stad Antwerpen. Het Antwerpse havengebied valt expliciet buiten het toepassingsgebied van dit contract. Bijgevolg onderneemt AWW geen specifieke acties op het grondgebied van het Antwerpse havengebied, noch rekent deze instelling aan haar abonnees gevestigd op dit grondgebied een gemeentelijke bijdrage of vergoeding aan.

Ik hoop dat ik hiermee toch een beetje duidelijkheid heb verschaft in dit probleem, dat inderdaad moet worden opgelost.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Er is inderdaad al wat meer duidelijkheid geschapen over het huishoudelijk afvalwater in de havengebieden. Ik neem aan dat er voort zal worden onderzocht welke methodologie daar kan worden toegepast, als die van Aquafin niet toe te passen valt, om te oordelen hoe dit voort moet worden aangepakt. Daar is het bedrijfsleven immers enigszins vragen-de partij voor. Dan gaat het over de vraag in welke richting er moet worden gewerkt. Ik denk dat de bedrijven dat ook vragen. Kunt daar een antwoord op geven?

Minister Hilde Crevits: Ik heb proberen uit te leggen dat de bedrijven daar in het individueel te optimaliseren buitengebied zitten. Ze volgen dus die regels. De methodologie van Aquafin is dus niet meer aan de orde. Hun positie is duidelijk, de regeling of de structuur die ze moeten volgen, is dat ook. Ze moeten net als vroeger een oplossing zoeken. Er kunnen ook subsidies worden aangevraagd. Ze volgen die regels en daarom hebben we de VLAREM-aanpassing doorgevoerd. Die is twee weken geleden definitief goedgekeurd door de regering. Na publicatie is ze dan ook van toepassing en uitvoerbaar.

De heer Dirk de Kort: Die bedrijven kunnen dus nu via de gemeenten een aanvraag indienen om de IBA's te plaatsen.

Minister Hilde Crevits: Die kunnen van dezelfde regel gebruik maken, maar enkel de kleintjes, niet de grote.

De heer Patrick Lachaert: Het zijn geen IBA's, maar KWZI's.

Minister Hilde Crevits: De IBA's, die eigenlijk kleine KWZI's zijn, zijn subsidieerbaar door het Vlaamse Gewest tot 20 inwonerequivalenten. Het is niet de

bedoeling om de grote bedrijven te subsidiëren. Dat is een heel ander systeem met andere kanalen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over zwerfafval aan de kust

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de Vlaamse kuststeden hebben de laatste tijd zwaar te kampen met een overvloed aan zwerfafval op de stranden. In Oostende werd in één weekend twaalf ton vuil verzameld, in Blankenberge negen ton en in Middelkerke zeven en een halve ton.

De kustgemeenten hebben de laatste jaren nochtans veel inspanningen geleverd om zulke situaties te vermijden. Er werden op talrijke plaatsen vuilnisbakken geplaatst en op sommige plaatsen worden er zelfs drie ophaalbeurten per dag georganiseerd. Blankenberge zette de afgelopen maand zelfs dertig mankrachten extra in om de stad en het strand schoon te houden.

Wat de oorzaak is van de afvalbergen, is niet duidelijk. De mentaliteit van de toerist, gemakzucht omdat ze weten dat het afval toch wordt opgeruimd zijn mogelijke redenen.

De kustgemeenten worden daarnaast ook steeds meer geconfronteerd met de zogenaamde 'frigoboxtoeristen'. Op zich is dat zeker geen negatief fenomeen, gezien het belang van hun aanwezigheid in het algemeen en hun consumptiepatroon in het bijzonder. Een deel van deze vakantiegangers zijn echter met hun blikjes en pakjes mede verantwoordelijk voor de berg afval die na een warm weekend achterblijft op het strand. Er moet alleszins dringend een oplossing worden gezocht voor dit probleem, want het kost de gemeenten onverantwoord veel geld.

De wijze van remediëring loopt uiteen van gemeente tot gemeente. Sommige zijn van mening dat vuilnisbakken vuil aantrekken. Als er één vol zit, wordt de ruimte errond een stort. Zo heeft men in Groot-Brittannië langs de kusten alle vuilnisbakken verwijderd. De theorie hierachter is dat mensen geen plek meer vinden om hun vuil achter te laten, en zodoende hun vuilnis weer mee moeten nemen naar huis. Andere bronnen stellen dat er zoveel mogelijk vuilnisbakken

moeten worden geplaatst. In elk geval is de vuilvracht op de kuststranden dit jaar heel groot.

Mevrouw de minister, is er al een onderzoek gebeurd naar de oorzaak van de groeiende afvalbergen aan de kust? Klopt de stelling dat vuilnisbakken vuil aantrekken? Heeft er al een onderzoek plaatsgevonden naar een oplossing voor dit probleem? Moeten er extra vuilnisbakken worden geplaatst, of moeten zoals in Groot-Brittannië alle bakken worden verwijderd langs de kustlijn? Welke maatregelen – naast een onderzoek – zal de Vlaamse Regering treffen om dit probleem te bekampen? De kustbewoners zeggen dat het probleem in jaren niet zo erg was als nu. Klopt dit? Wat is de jaarlijkse evolutie van de hoeveelheid zwerfafval per kuststad sinds 2000?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Deze vraag om uitleg is terecht. Iedereen heeft de foto's en de beelden van enkele weekends geleden gezien. De heer De Klerck zegt niet zeker te zijn van de oorzaak. Toen ik de beelden en foto's zag, had ik plaatsvervangende schaamte. Het heeft alles te maken met de mentaliteit van bepaalde mensen. We leven nu eenmaal in een maatschappij en een periode waarin alles mag en kan. We gaan ervan uit dat de overheid de problemen altijd wel zal oplossen en financieren.

Ik hoop dat de vraag naar de maatregelen van de overheid, geen vraag is naar financiële inspanningen van de overheid. Lokaal doen gemeentebesturen heel wat inspanningen. Het is een verhaal van lasten en lusten voor hen. Toerisme Vlaanderen zou nog een sensibiliseringscampagne kunnen voeren om de mensen op hun verantwoordelijkheid te wijzen. Maar er is ook nog altijd zoiets als een boete. In combinatie met een sensibilisering zal dat de mensen hopelijk aanzetten tot een mentaliteitswijziging.

De heer Patrick Lachaert: Er is ook het probleem van de vuilzakken die worden opengereten door de meeuwen. Dat is een structureel probleem waar vele kustbewoners, ook occasionele, op wijzen. Op zondagavond om 18 uur zetten ze hun vuilniszak buiten en vertrekken dan naar het warme binnenland. Ondertussen doen de meeuwen hun werk en als op maandagochtend de zakken worden opgehaald, ligt de inhoud op straat. Dat is een groot structureel probleem.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: De kustgemeenten krijgen extra geld uit het Gemeentefonds. Wat dat betreft, worden ze bevoordeeld.

Mevrouw de ministers, het probleem doet zich niet alleen voor aan de kust. Denk maar aan de afritten van de autosnelwegen in heel Vlaanderen. Een van uw

voorgangers heeft een poging ondernomen met 400 beëdigde wegenwachters. U moet maar eens kijken naar de schriftelijke vragen over het aantal opgestelde pv's.

De heer Sintobin heeft daarover een goede suggestie gedaan. Maar Vlaanderen geeft zelf niet het goede voorbeeld. De wegenwachters hebben bijna nooit een pv opgesteld. U moet maar eens proberen een sluikstorter te betrappen. Een van uw voorgangers heeft wel meer van die ballonnen opgelaten. Achteraf bleken die een maat voor niets.

In eerste instantie gaat het om een verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur. Het is aan het gemeentebestuur om kort op de bal te spelen.

Mijnheer de voorzitter, meeuwen vindt met overal. Tegenwoordig treft men die vogels ook bij ons aan.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Als toekomstig kustbewoner – de opwarming van de aarde zal daar wel voor zorgen – voel ik me door deze vraag wel degelijk aangesproken. *(Gelach)*

De vraag van de heer De Klerck is terecht. Volgens mij kan de Vlaamse overheid daar echter weinig aan doen. Het gaat om een bepaalde mentaliteit van de mensen. De Vlaamse overheid en alle gemeenten voeren heel wat campagnes voor het selectief inzamelen van afval. Met minder dan 150 kilogram restafval per inwoner zijn we een van de koplopers. Alle containerparken functioneren goed. De overheid en gemeentebestuur gaan ervan uit dat de mensen op dezelfde manier tewerk gaan met het afval dat ze produceren aan zee als met het eigen huishoudelijk afval. Ofwel nemen ze het mee naar huis, ofwel deponeren ze het in de vuilnisbakken.

Het stadsbestuur van Veurne heeft beslist om het aantal vuilnisbakken in de straat te verminderen. We stelden immers vast dat bepaalde mensen hun huishoudelijk afval in de openbare vuilnisbakken achterlieten, terwijl dat echt niet de bedoeling is.

Het probleem heeft vooral te maken met opvoeding. Wat iemand thuis doet met zijn afval, moet hij ook doen met het afval dat hij op een andere plaats produceert. We kunnen de discussie nog verruimen. Er zijn heel wat mensen die aan zee met hun hond gaan wandelen. Ik stel vast dat hondeneigenaars van straat a met hun dier gaan wandelen in straat b en omgekeerd. Het probleem heeft voor een deel te maken met de opvoeding, met de mentaliteit. We moeten de campagnes voor het selectief inzamelen verder zetten. Net zoals de andere sprekers kan ik enkel betreuren dat een aantal mensen wel de goede mentaliteit hebben bij hen thuis, maar dat ze de regels vlug vergeten zijn eens ze op het strand zijn.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik zou hier graag nog even op inpikken met twee aanvullende opmerkingen. Mensen hebben in kustgemeenten een buitenverblijfje of huren een appartement. Ze keren niet altijd terug naar huis op het moment dat de vuilniszakken buitengezet kunnen worden. Ik vraag me af of, net zoals studentensteden, kustgemeenten niet zouden kunnen zorgen voor een systeem van sorteerstraatjes. In Antwerpen wordt daar volop mee geëxperimenteerd. In dergelijke sorteerstraatjes, die op wijkniveau worden ingericht, kan men op elk ogenblik via een soort chipkaart het vuil gesorteerd achterlaten. Voor veel mensen die tijdelijk in een kust- of studentenstad verblijven, kan dat een oplossing zijn. Nu keren ze vaak huiswaarts op een ogenblik dat de huisvuilniszakken niet kunnen of mogen buitengezet worden. Misschien geeft dat aanleiding tot sluikstorten en tot het volproppen van de schaarse vuilnismanden of -bakjes.

De verpakkingsproducenten dragen ook een verantwoordelijkheid. Mevrouw de minister, ik hoop dat in het nieuwe samenwerkingsakkoord dat morgen door de regering wordt goedgekeurd, ook de verpakkingsproducenten worden geresponsabiliseerd om hun bijdrage te leveren in de kosten voor het inzamelen van zwerfvuil. Uiteindelijk zijn het de verpakkingsverantwoordelijken die zwerfvuilgevoelige verpakkingen aanbieden. In landen als Duitsland wordt via statiegeld, ook op eenmalige drankverpakkingen, het probleem van het zwerfvuil aangepakt. Het probleem is er veel kleiner dan bij ons.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Ik ben het eens met wat de heer Sintobin heeft gezegd. Misschien zijn we niet streng genoeg. Ook de heer Martens heeft goede ideeën naar voor gebracht. Wat echter nog niet aan bod is gekomen, is het systeem van administratieve boetes.

Ik zou het maar normaal vinden als de kustgemeenten zelf de verantwoordelijkheid nemen, heel hoge administratieve boetes mogelijk maken en zorgen dat een aantal mensen toezicht houden op de mogelijke sluikstorters. Als ze een paar keer tegen de lamp lopen, zullen ze wellicht wel stoppen. In sommige steden worden de parkeerovertreders beboet. We merken dat de mensen echt rekening beginnen te houden met administratieve boetes. Mijn voorstel aan die gemeenten is: wie niet wil horen, moet voelen. Zo eenvoudig is het.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, bij sommige vragen denk ik: ik moet niet meer antwoorden, alles is al gezegd.

Ik heb voor iedereen de resultaten laten kopiëren van een onderzoekje van 2005, ik zal het laten ronddelen. In

2005 is een proefproject met afvaleilanden doorgegaan om de selectieve inzameling van pmd – de plastic flessen, metaalverpakkingen en drankkartons – in de kustgemeenten te bevorderen. Daarbij is een enquête gehouden bij toeristen over hun afvalgedrag. In het beperkte onderzoek is gepeild naar de elementen die mensen aanzetten om de strandvuilnisbakken wel of niet te gebruiken. De werkgroep ‘afval kustgemeenten’ besteedt hieraan aandacht in zijn rapport ‘Afvalbeleid aan de kust. Een onderzoek bij toeristen, de toeristische sector en de beleidsmakers van november 2005’. De resultaten van dit onderzoek zijn terug te vinden op de website van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, de OVAM. Er staan interessante gegevens in. De voornaamste conclusie was dat specifieke problemen een specifieke aanpak vragen. Dat is natuurlijk een open deur intrappen. Er moeten voldoende flexibele oplossingen worden geboden en blijvend overleg dringt zich op.

Trekken straatvuilnisbakken afval aan, of bevorderen ze een proper beleid? Het individuele gedrag van de burger is meer bepalend dan de infrastructuur. Sommige mensen werpen hun afval achteloos weg, ook als er een vuilnisbak in de onmiddellijke nabijheid beschikbaar is. Andere burgers houden hun afval bij en gooien het in een vuilnisbak, ook al bevindt die zich op een grotere afstand. Nog anderen gaan straatvuilnisbakken misbruiken om afval dat gesorteerd of naar het containerpark moet, in te proberen deponeren. Daar is nog werk aan de winkel. Overvolle straatvuilnisbakken zijn vaak een bron van zwerfvuil en bijkomende sluikstorten.

De kustgemeenten hebben de aanpak van het Verenigd Koninkrijk om straatvuilnisbakken te verwijderen nog niet uitgetest. De OVAM voert samen met de gemeente Mol een proefproject uit dat de relatie onderzoekt tussen de vulgraad van straatvuilnisbakjes en de hoeveelheid zwerfvuil dat de gemeentediensten vegen in de straten en op de pleinen. Bij de proefopstelling plaatsen de gemeentediensten in vergelijkbare straten en omgevingen meer of minder straatvuilnisbakken. Men gaat het effect na van het plaatsen van een vuilnisbak op de hoeveelheid zwerfafval. Dit project loopt nog, de resultaten zijn nog niet beschikbaar.

De gemeenten kunnen inpikken op verschillende acties. De Vlaamse overheid werkt samen met het bedrijfsleven aan het project ‘indevuilbak’ om lokale besturen te ondersteunen in hun strijd tegen het zwerfvuil. De twee voorbije jaren heeft het project ‘indevuilbak’ materiaal geleverd voor verschillende opruimacties in de kustgemeenten. De kustgemeenten kunnen blijven rekenen op deze ondersteuning voor de vrijwilligers die deelnemen aan de opruimacties. Voor lokale initiatieven die verder gaan dan het opruimen van zwerfvuil kunnen gemeenten een subsidie vragen, ook binnen het project ‘indevuilbak’.

Het project richt zich niet enkel op de kustgemeenten, maar op alle Vlaamse gemeenten waar recreanten zwerfvuil veroorzaken. Samen met de kustgemeenten en de provincie West-Vlaanderen overleggen de Vlaamse overheid en het bedrijfsleven binnen het project 'inde-vuilbak' om een brede, gerichte campagne op te zetten naar de verblijftoeristen en vooral naar de dagtoeristen die de Vlaamse kust bezoeken.

De Vlaamse overheid subsidieert daarnaast 50 percent van de investeringskosten van de lokale besturen die gericht zijn op het verbeteren van de infrastructuur voor de openbare reinheid. Zij ondersteunt de aankoop van veegwagens – dat is een groot succes –, het verbeteren van de straatvuilnisbakken en andere ingrepen die helpen om het zwerfvuil te verminderen. Ik heb het budget onlangs aanzienlijk moeten aanvullen omdat de aanvragen van de gemeenten het initieel voorziene budget fel overschrijden.

De kustgemeenten kunnen in het kader van de samenwerkingsovereenkomst – waar alle gemeenten nu over beslissen – projecten indienen om het zwerfvuilprobleem aan te pakken. Voor een gebiedsgerichte of doelgroepgerichte inspanning, voor het sensibiliseren van de toeristen, het optimaliseren van de infrastructuur en het voeren van een handhavingsbeleid om overtreders aan te pakken, kunnen de gemeenten rekenen op een subsidie van 50 percent van de kosten, inclusief de personeelskosten.

De OVAM heeft geen gegevens over de hoeveelheid zwerfvuil die jaarlijks in de gemeenten ingezameld wordt. De gemeenten melden de hoeveelheden gemeentevuil in de jaarlijkse enquête huishoudelijke afvalstoffen. Het gemeentevuil omvat het straat- en veegvuil, er is geen aparte rubriek zwerfvuil, de opgeruimde sluikstorten en mogelijk andere afvalstoffen van de gemeentediensten.

De OVAM heeft samen met het intergemeentelijke samenwerkingsverband Ivago, de Intercommunale voor Afvalbeheer in Gent en Omstreken, een monitoring-instrument ontwikkeld om de netheid van straten en delen van de gemeente op een relatief eenvoudige manier in kaart te brengen en op te volgen. Die netheidsbarometer is de voorbije maanden getest in twee kustgemeenten. De resultaten van het onderzoek zijn nog niet afgerond. Het zou een interessant instrument kunnen zijn.

Mijnheer Martens, u hebt de reacties van het bedrijfsleven en de verpakkingsindustrie op het samenwerkingsakkoord gehoord. Zij moeten inderdaad een aanzienlijke bijdrage leveren om in de toekomst de strijd met het zwerfvuil te kunnen bekostigen.

De heer Patrick De Klerck: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik merk dat dit onderwerp leeft bij de commissieleden, wat positief is.

Er wordt terecht gewezen op de nood aan een algemene mentaliteitswijziging bij de mensen. Ik hoor hier heel

interessante suggesties zoals de sorteerstraatjes. Maar ik stel vast dat mensen niet naar een vuilnisbak gaan die tien meter van hen verwijderd is. De faciliteiten zijn aanwezig, maar ze worden niet gebruikt. Ze steken liever vuilnis onder het zand op het strand. Men kan mooie initiatieven uitwerken, maar er is een fundamenteel probleem.

Moeten er meer of minder vuilnisbakken zijn? Ook daarover zijn er verschillende ideeën. Er zou een proefproject in Mol zijn. Het zou interessant zijn om de resultaten van die studie te krijgen.

Ik wil er toch nog eens op wijzen dat de kustgemeenten een specifiek probleem hebben. Onze gemeente telt 18.000 inwoners, maar in de zomer zijn er soms 180.000. Men komt ook vaak maar voor zeer korte tijd. Men komt uit de trein, neemt de hoofdstraat naar het strand en 's avonds doet men de omgekeerde weg. Men kan effectief zien waar de toeristenstromen zich verplaatsen. Het is dus echt een specifieke situatie, die voldoende aandacht verdient. Misschien moet er ook eens een proefproject aan de kust worden opgezet.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer De Klerck, misschien kunt u uw collega's uit de provincieraad ertoe aanzetten om de taks van 100 euro op de tweede verblijven, die door jullie werd gestemd, aan te wenden om bepaalde initiatieven te nemen.

Er zijn toch lusten en lasten voor de kustgemeenten. Ik begrijp wel dat er voor een gemeente van 18.000 mensen een probleem kan zijn als er plots 100.000 mensen bijkomen, maar je moet er natuurlijk ook de inkomsten bij rekenen. Het is een probleem dat moet worden opgelost. Maar ik vind het raar dat een toekomstige burgemeester van een kustgemeente, het vervelend vindt dat al die toeristen afkomen. Dat komt eigenaardig over.

De heer Patrick De Klerck: Ik heb dat duidelijk niet gezegd. Ik heb gewoon gewezen op de problematiek, waarvoor concrete maatregelen moeten worden genomen.

Voor alle duidelijkheid: wij hebben niet voor dat initiatief in de provincieraad gestemd.

De heer Jan Verfaillie: Ik denk dat er nog altijd heel veel mensen van goede wil zijn en alle richtlijnen over afval zeer goed opvolgen.

Ik zal de suggestie van de heer De Klerck ter harte nemen. Ik zal aan onze toeristische dienst vragen om extra campagne te voeren in Blankenberge zodat er wat toeristen naar Veurne komen en de last in Blankenberge beperkt blijft. *(Gelach)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanhoudende problemen bij de uitvoer van pluimveemest naar Frankrijk

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, op 17 januari 2008 interpelleerde ik de minister over de problemen van de exporteurs van pluimveemest naar Frankrijk. Dit is belangrijk om het mestoverschot hier weg te werken. Enkele Franse departementen probeerden eind 2007-begin 2008 de invoer van pluimveemest afkomstig van bedrijven met meer dan veertigduizend kippen te bemoeilijken of te verhinderen. Die Franse departementen zouden zich daarbij baseren op de vernieuwde Europese Afvalstoffenrichtlijn. De vraag daarbij was: zijn die Franse eisen voor de afzet van pluimveemest conform met de Europese regelgeving?

U stelde toen dat de diensten van de Europese Commissie op de hoogte waren van het probleem. Volgens de Franse minister van Ecologie gold de Europese verordening 1013/2006. Verder moest worden voldaan aan de vereisten van de richtlijn 91/61 en de Integrated Pollution Prevention and Control-richtlijn (IPPC) indien de mest afkomstig was van IPPC-bedrijven.

Het Europese Hof van Justitie heeft ook gesteld dat mest niet als afvalstof kan worden beschouwd indien het als meststof rechtmatig op of in naar behoren geïdentificeerde gronden wordt gebracht.

U beloofde toen vragen te stellen aan de Europese Commissie. En aan de mestbank werd de opdracht gegeven een oplossing uit te werken.

Er was ook overleg aangevraagd met het Directoraat-Generaal voor Gezondheids- en Consumentenbescherming SANCO en het Directoraat-Generaal Leefmilieu. Individueel beroep aantekenen door de exporteurs bij de bevoegde Franse instanties is nagenoeg onbegonnen werk. De exporteurs stellen vast dat tot op heden weinig tot geen vooruitgang is geboekt of dat opnieuw problemen rijzen. De problemen zijn in elk geval nog niet van de baan.

Mevrouw de minister, wat heeft de Europese Commissie geantwoord op de vragen die begin dit jaar zijn gesteld? Heeft de Mestbank initiatieven genomen? Is hierbij een oplossing uit de bus gekomen? Welke stappen kunnen we nog zetten om het probleem bij de Europese instanties en bij de betrokken Franse overheden op te helderen? We moeten de exporteurs zekerheid met betrekking tot hun toekomstige exportactiviteiten bieden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van de interpellatie van de heer Matthijs heb ik een aantal acties aangekondigd.

Naar aanleiding van de omzendbrief van de Franse overheid, die de export van zuivere mest naar Frankrijk op basis van de Europese verordening 1013/2006 en van de IPPC-richtlijn sterk bemoeilijkt, heb ik, zoals aangekondigd, de Europese Commissie op 7 maart 2008 twee vragen over de actuele knelpunten gesteld. De diensten van de Europese Commissie hebben mijn vragen over de toepassing van de Europese verordening 1013/2006 en van de Europese richtlijn 96/61 zeer recent, met name op 3 juni 2008, beantwoord.

Wat de toepassing van de Europese verordening 1013/2006 betreft, gaat de Europese Commissie akkoord met de Vlaamse analyse. Het transport van zuiver dierlijke mest valt niet onder de Afvalrichtlijn, maar onder de erkenningseisen in artikel 8 van de Europese verordening 1774/2002. Deze sanitaire verordening heeft betrekking op de dierlijke bijproducten die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn. Bijgevolg zijn de in Europese verordening 1013/2006 ingeschreven procedures en controleregelingen voor de overbrenging van afvalstoffen niet van toepassing op het vervoer van zuivere pluimvee- en paardenmest tussen Europese lidstaten.

Wat de toepassing van de IPPC-richtlijn betreft, heeft de Europese Commissie me heel wat informatie verstrekt. Artikel 18 van de huidige IPPC-richtlijn regelt de acties die de lidstaten moeten ondernemen indien de werking van installaties een grensoverschrijdend effect heeft. Het gaat hier onder meer om de uitwisseling van informatie tussen lidstaten. Een installatie wordt gedefinieerd als "een vaste, technische eenheid, waarin een of meer activiteiten en processen, alsmede andere daarmee rechtstreeks samenhangende activiteiten plaatsvinden, die technisch in verband staan met de op die plaats ten uitvoer gebrachte activiteiten en die gevolgen kunnen hebben voor de emissies en de verontreiniging". De Europese Commissie is van mening dat het uitspreiden van mest enkel binnen deze context past indien de mest op de gronden van de installatie wordt verspreid en indien een technische verbinding, zoals een pijpleiding, wordt gebruikt. Dit betekent dat artikel 18 van de IPPC-richtlijn niet van toepassing is op het spreiden van mest op gronden buiten het IPPC-bedrijf.

De Europese Commissie heeft bevestigd dat deze antwoorden tevens zullen worden doorgegeven aan de diverse individuele vraagstellers die via het SOLVIT-centrum, een netwerk dat de burger wegwijs maakt in de Europese administratie, gelijkaardige vragen aan de Europese Commissie hebben gesteld. Ik heb de antwoorden ook aan de organisaties van de betrokkenen overgemaakt. De duidelijke bevestiging van ons

standpunt geeft ons een stevig houvast bij verdere onderhandelingen met Frankrijk.

Zoals ik in januari 2008 in mijn antwoord op de interpellatie van de heer Matthijs al heb verklaard, heb ik de Mestbank de opdracht gegeven om, samen met de andere betrokken diensten van de Vlaamse administratie, een oplossing voor het probleem uit te werken.

De Mestbank heeft de voorbije maanden verschillende initiatieven opgestart en heeft aan andere initiatieven meegewerkt. Het gaat dan om het Vlaams ambtelijk overleg tussen de Mestbank en de permanente vertegenwoordiging bij de Europese Commissie inzake de beleidsdomeinen Leefmilieu en Landbouw, de betrokken diensten van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), de afdeling Milieuvergunningen (AMV) en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), om Europees overleg met de werkgroep van het directoraat-generaal SANCO en het directoraat-generaal Environment (DG ENVI), om de voorbereiding van vragen aan de Europese Commissie, om ambtelijk overleg tussen de Vlaamse en de Franse administraties, om Vlaams ambtelijk overleg in verband met de voorbereiding van de wijziging van de toekomstige IPPC-richtlijn en om regelmatig overleg met de betrokken Vlaamse exporteurs en hun vakorganisaties.

Nu ik de eenduidige en ondersteunende opinie van de diensten van de Europese Commissie heb vernomen, zullen in eerste instantie Vlaams-Franse onderhandelingen met de bevoegde milieu- en landbouwdiensten moeten worden opgestart. Het is de bedoeling op korte termijn een akkoord over een vereenvoudigde procedure voor de export van pluimvee- en paardenmest te bereiken. Dit zal de betrokken landbouwers en transporteurs weer rechtszekerheid en Vlaanderen betere garanties op een continue en transparante export bieden.

Zoals ik reeds meermaals heb verklaard, vormen de mest-export en de mestverwerking een belangrijke sleutel om de Vlaamse milieudoelstellingen te bereiken. De Mestbank neemt, samen met de andere betrokken diensten van mijn administratie, hiertoe de nodige initiatieven. Samen met de minister-president, die ook minister van Landbouw is, en met premier Leterme, zal ik de onderhandelingen actief ondersteunen.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Ik dank de minister voor de geleverde inspanningen. Ik denk dat nu eindelijk een oplossing kan worden gevonden. Ik hoop enkel dat de IPPC-richtlijn niet in het voordeel van de Fransen zal worden gewijzigd. Dat is mijn enige bekommernis.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de realisatie van het reductieprogramma voor de uitstoot van verzurende en ozonvormende stoffen

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, uit een op 19 mei 2008 gepubliceerd rapport van het Europees Milieuagentschap (EEA) blijkt dat heel wat lidstaten de Europese richtlijn betreffende de nationale uitstootplafonds voor verzurende en ozonvormende stoffen niet tegen 2010 zullen kunnen nakomen. Het gaat hier dan om een of meer bindende emissieplafonds. Voor België blijken de doelstellingen met betrekking tot zwaveldioxide, vluchtige organische stoffen en ammoniak haalbaar te zijn en binnen bereik te liggen. Wat stikstofoxiden of NOx betreft, ziet het EEA nog heel wat problemen. België dreigt die doelstelling niet te halen.

De analyse bevestigt ook wat voormalig minister Peeters hier vorig jaar in de commissie al duidelijk maakte: bijkomende structurele maatregelen zijn in ons land nodig om de doelstellingen wat betreft de uitstoot van stikstofoxiden te kunnen halen en te kunnen blijven respecteren. Mevrouw de minister, u weet dat de uitstoot van stikstofoxide drastisch naar beneden moet om ozonvervuiling in zomerperiodes te kunnen verminderen.

Vorig jaar heeft de Vlaamse Regering het reductieprogramma voor de uitstoot van ozonvormende en verzurende stoffen geactualiseerd en herzien. Dat reductieprogramma vormt de Vlaamse bijdrage aan het Belgische reductieprogramma, dat de grote lijnen moet vastleggen van het emissiereductiebeleid in ons land. In die actualisering werden verschillende bijkomende maatregelen in stelling gebracht.

Ik stelde in april 2007 de vraag welke instrumenten ingezet zullen worden om de verschillende doelstellingen alsnog te kunnen halen. Toenmalig minister van leefmilieu Peeters antwoordde toen dat op korte termijn overleg zou worden gepleegd met de doelgroepen om uitsluitel te krijgen over het instrument dat gehanteerd zal worden om het emissieplafond voor NOx te bereiken.

Op basis van dit overleg, zo stelde minister Peeters, zou een addendum bij het reductieprogramma ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Minister Peeters stelde nog: “De Vlaamse Regering heeft evenwel reeds beslist om tegen 2008 of 2009 een tijdelijke regulerende heffing voor stationaire bronnen in te voeren met een maximale terugsluizing van de inkomsten naar kostenefficiënte reductieprojecten voor stationaire bronnen, tenzij op basis van het nu lopende overleg met de doelgroepen, een consensus wordt

bereikt over alternatieve additionele instrumenten en/of maatregelen met hetzelfde reductiepotentieel. Ik ben dus volop aan het overleggen om eventueel tot maatregelen te komen die nog beter en efficiënter zijn dan zo'n heffing."

Minister Peeters voegde er nog aan toe dat de chemische sector laten weten heeft om op zeer korte termijn een voorstel tot milieubeleidsovereenkomst voor te stellen als alternatief voor de emissieheffing en dat ook het overleg met de andere relevante doelgroepen in een tijdspanne van enkele maanden zou worden afgerond, zodat er "voldoende tijd overblijft om het gekozen instrument in te voeren".

Mevrouw de minister, we zijn ondertussen wel een jaar later. De deadline voor het realiseren van de Europese doelstelling komt dichterbij. We kunnen moeilijk talmen tot in 2009 om maatregelen te nemen die ons tegen 2010 al een effectieve reductie moeten opleveren. Het is dus tijd om in actie te schieten.

Mevrouw de minister, zijn de overleggrondes met de verschillende sectoren ondertussen afgerond? Zo ja, wat zijn de geboekte resultaten? Welke instrumenten of engagementen werden overeengekomen? Leveren die een beter resultaat op dan de in het vooruitzicht gestelde heffing? Hoever staat het met de invoering van de gekozen instrumenten? Zo neen, hoeveel tijd hebt u nog om dit overleg af te ronden alvorens een NOx-heffing in te voeren? Met andere woorden: wat is de einddatum voor invoering van deze heffing, opdat ze nog bijdraagt aan de reductie voor 2010?

Werd al een addendum bij het reductieprogramma ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering, zoals minister Peeters vorig jaar beloofde?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Martens, het is inderdaad zo dat de sector van de chemische nijverheid in mei 2007 een voorstel tot intentieverklaring heeft bezorgd, als eerste stap om te komen tot het afsluiten van een milieubeleidsovereenkomst. Later heeft deze federatie, onder meer op basis van het verloop van deze besprekingen, ook een voorstel tot milieubeleidsovereenkomst geformuleerd.

Vervolgens heb ik het overleg met de industrie in zijn geheel gevoerd. In september 2007 hebben mijn diensten een uiteenzetting aan alle betrokken industriële sectoren gegeven over de stand van zaken van de uitvoering van het NEC-programma – NEC staat voor national emission ceilings of nationale emissieplafonds –, de nood aan bijkomende maatregelen voor de reductie van de NOx-emissies, het geïdentificeerde reductiepotentieel in de verschillende sectoren en de overwogen pistes voor de invoering van heffingen. Vanuit de industrie

was er bij de meeste sectoren een duidelijke voorkeur voor milieubeleidsovereenkomsten. De kernboodschap vanuit mijn diensten naar de sectoren was dat deze milieubeleidsovereenkomsten voor het geheel van de sectoren voldoende reducties zouden moeten opleveren, minstens evenveel als mogelijk door de invoering van heffingen en voldoende om het Vlaamse NEC-plafond voor stationaire bronnen te bereiken.

Vervolgens is er regelmatig overleg geweest met de individuele sectoren: de chemie, de glasnijverheid, de ijzer- en staalnijverheid, de petroleumraffinaderijen en de elektriciteitssector. De chemie en de glassector hebben mij concrete tekstvoorstellen tot het afsluiten van een milieubeleidsovereenkomst bezorgd. De andere sectoren hebben aangegeven welke extra maatregelen zij op welke termijn nog zouden kunnen nemen. Dat proces heeft inderdaad, ik erken dat, relatief veel tijd in beslag genomen, omdat het zowel binnen elke bedrijfssector als tussen de sectoren en mijn diensten ook een aantal overleggrondes heeft gevergd. Bij deze overleggrondes is een uitwisseling van technische informatie en een gedegen analyse hiervan noodzakelijk om het ambitieniveau van de voorgestelde inspanningen te kunnen beoordelen en dus tot een rechtvaardige verdeling van de inspanningen tussen de sectoren onderling te kunnen komen.

Als ik op vandaag alle informatie die beschikbaar is, samen leg, moet ik vaststellen dat de inspanningen die de sectoren willen nemen en die we nu allemaal opgeijst hebben, ons wellicht niet zullen toelaten het Vlaamse NEC-plafond te halen. Elke sector heeft weliswaar een inspanning geleverd om bijkomende maatregelen en reducties voor te stellen, en in de meeste gevallen zijn die ook substantieel, maar op dit moment hebben alle sectoren mij nog niet kunnen overtuigen dat ze de recente evoluties inzake beste beschikbare technologie of BBT meenemen bij de bepaling van de inspanningen die ze wensen te nemen.

Wanneer er effectief zou worden overgegaan tot het afsluiten van milieubeleidsovereenkomsten, dan moeten er voldoende garanties ingebouwd worden dat er bijkomende inspanningen geleverd worden bovenop wat vandaag als BBT wordt beschouwd. Het gebruik van BBT zal tijdens de komende evaluatieronde over de toepassing van de IPPC-richtlijn sowieso opgelegd moeten worden.

Daarnaast zijn de aangekondigde heffingen met terugsluizing een optie die momenteel verder wordt onderzocht. Een voorwaarde voor de invoering van deze heffing is voor mij wel dat zij effectief kan bijdragen tot het bereiken van de reductiedoelstellingen en dus niet louter kostenverhogend zal werken voor de bedrijven.

Vanuit de economische logica draagt een heffing bij tot het reduceren van de emissies. In de praktijk zal echter

nog moeten blijken in hoeverre de bedrijven, bovenop het BBT-reductiepotentieel dat we via vergunningen en regelgeving zullen opleggen of mogelijk nog in de MBO's zullen overeenkomen, nog een potentieel voor bijkomende reducties hebben. Het Vlaamse NOx-plafond voor stationaire bronnen is zeer streng en een aantal maatregelen die theoretisch mogelijk zijn, blijken in de praktijk onuitvoerbaar of zo duur dat ze niet haalbaar zijn voor de bedrijven. Het opleggen van een heffing zal daar in veel gevallen niets aan veranderen. De studies terzake moeten mij uitsluitsel geven over de bijkomende reductie die het instrument kan opleveren en de lasten die de heffing voor de bedrijven zal meebrengen.

Op dit moment lopen er twee studieopdrachten. De eerste opdracht behandelt specifiek de monitorings- en rapporteringsvereisten die aan een dergelijke heffing gekoppeld zijn en loopt af op het einde van deze maand. De andere opdracht omvat alle andere aspecten van een emissieheffing met terugsluizing.

Concreet betekent dit dat er twee grote delen zijn in deze studie. Er is een juridisch deel waarin wordt nagegaan welke terugsluismogelijkheden er zijn in de bestaande juridische context en meer specifiek de Europese wetgeving inzake staatssteun. Uit contacten van mijn administratie met ambtenaren van de Europese Commissie was immers gebleken dat het noodzakelijk is te onderzoeken welke terugsluisopties op basis van investeringen in reductiemaatregelen, al dan niet conform deze wetgeving zijn.

Er is ook een technisch-economisch deel waarin de modaliteiten van de heffing worden bepaald die mogelijk zijn binnen de juridische context en die moeten toelaten de NEC-doelstelling te halen. Deze modaliteiten zijn bijvoorbeeld de hoogte van de heffing, de manier waarop ze moet worden geïnd en het toepassingsgebied van de heffing.

Het is mijn bedoeling om ten laatste eind dit jaar een addendum aan het NEC-programma aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Daarin zal niet alleen gerapporteerd worden over de NOx-problematiek, maar ook over de gemaakte vooruitgang bij alle maatregelen, ook daar waar reeds vergunningen zijn aangepast of nieuwe maatregelen in de wetgeving zijn opgenomen.

Het is mijn bedoeling om samen met dit addendum ook een aantal nieuwe maatregelen aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring voor te leggen. Ik denk daarbij onder meer aan strengere normen voor NOx en andere polluenten voor stookinstallaties. Die kunnen zeker bijdragen tot het bereiken van de doelstelling en moeten ook garanderen dat we de doelstelling in de toekomst kunnen blijven aanhouden.

Daarnaast moet uiteraard ook gerapporteerd worden over de resultaten van de lopende studies over de invoering

van de emissieheffing met terugsluizing en de beleidsmatige conclusies die daaruit worden getrokken.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik merk op dat de timing nogmaals is verlaet. Toenmalig milieuminister Peeters had vorig jaar beloofd om dat addendum op zeer korte termijn aan de Vlaamse Regering voor te leggen, het overleg met de sectoren af te ronden, en de knoop door te hakken, ofwel in de richting van een milieubeleidsovereenkomst met de sectoren, ofwel in de richting van die heffing.

Ik heb begrepen dat er bijkomende studies zijn besteld. Als u nu zegt dat u pas eind dit jaar dat addendum aan de Vlaamse Regering zult voorleggen, in de wetenschap dat de wetgeving nog zal moeten worden aangepast voor bijvoorbeeld de invoering van zo'n emissieheffing met het terugsluizen van middelen naar het subsidiëren van reductiemaatregelen, dan betwijfel ik of we de deadline van 2010 zullen halen. Ik vraag me af, mevrouw de minister, of u uw timing niet moet aanscherpen zodat samen met het programmadecreet alle gewijzigde regelgeving tot stand kan worden gebracht om zo'n heffing met terugsluizing van middelen te kunnen invoeren.

Ik geef u uiteraard wel gelijk dat zo'n heffing niet louter financierend mag zijn. Het moet veeleer een gedragssturende, regulerende heffing zijn. Daarom is het van het allergrootste belang dat de opbrengsten kunnen worden teruggesluisd naar de sectoren onder de vorm van financiële steun voor reductiemaatregelen. Als we de deadline van 2010 willen halen, dan moeten we uiterlijk met het programmadecreet van dit najaar de nodige reglementaire bepalingen kunnen invoeren om zo'n heffing mogelijk te maken. We moeten bedrijven nog de kans geven om de nodige investeringen door te voeren die vaak een aanpassing van milieuvergunningen vergen waarvoor een bepaald administratief traject moet worden doorlopen. Als we daar rekening mee houden, dan moeten de knopen eind 2008 zijn doorgehakt. Ik heb begrepen dat het overleg met de sectoren voorlopig onvoldoende heeft opgeleverd. De verschillende sectoren willen engagementen aangaan. Bij een aantal sectoren gebeurt dat concreet onder de vorm van tekstvoorstellen voor milieubeleidsovereenkomsten, bij een aantal sectoren is dat vager en vrijblijvender. Al die engagementen leveren echter onvoldoende aanvullende reducties op om die doelstelling te halen. Ik denk dan ook dat we zullen moeten overschakelen naar het instrument van de heffing. Dat zal er dan wel sneller moeten komen dan uit uw antwoord blijkt.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik vind het heel belangwekkend wat u vandaag hebt gezegd. Het is

de eerste keer dat u officieel meldt dat het instrument van de milieubeleidsovereenkomst en de onderhandelingen met de verschillende sectoren niet het gewenste resultaat opleveren. Ik hoor toch enigszins verbijsterd dat zelfs twee sectoren, elektriciteit en staal, nog niet eens een concreet engagement hebben voorgesteld.

Ik deel bij deze toch wel een beetje de analyse van collega Martens: we zullen er zo niet geraken. U hebt gezegd dat u het addendum zult presenteren tegen het einde van het jaar, op basis van een aantal resultaten van de studies en de voortgang van de uitstoot, maar zult u tijdens deze legislatuur de knoop nog effectief doorhakken over het instrument dat u zult inzetten? Het is belangrijk om niet te blijven talmen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, het is absoluut de bedoeling om die knoop door te hakken.

Mijnheer Martens, de timing loopt inderdaad achterop. Ik wil hier wel een inspanningsverbintenis aangaan om het iets rapper te doen, maar ik zal het resultaat van het studiewerk afwachten. Als we dat addendum maken of als we de uiteindelijke keuze maken, moeten we ervoor zorgen dat het goed is, dat er rekening wordt gehouden met het spanningsveld dat aan de twee kanten bestaat.

Een milieubeleidsovereenkomst heeft ontegensprekelijk voordelen, maar als we er niet geraken, dan moet het via een heffing gebeuren. We moeten er vooral voor zorgen dat we het doel bereiken: het halen van de plafonds. Dat moet op een zorgvuldige en goede manier gebeuren. Ik kan een inspanningsverbintenis aangaan en ik heb ook opgeschreven dat u vraagt om te sporen met het programmadecreet, maar we zullen zien of dat al dan niet mogelijk is.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik heb misschien een goede suggestie. Als het studiemateriaal op korte termijn wordt opgeleverd, dan kunnen we er hier in de commissie misschien een discussie over houden of er een gedachtewisseling aan wijden, want dat lijkt me toch van cruciaal belang voor de luchtkwaliteit in Vlaanderen.

De voorzitter: We zullen dat regelen.

Mevrouw de minister, mag ik u vragen om ons te verwittigen wanneer de studie binnen is, zodat we er een discussie over kunnen houden?

Het incident is gesloten.
